

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

**Факультет/інститут педагогічний
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методології і технології наукових досліджень

Другий (магістерський) рівень

Освітня програма _Соціальна педагогіка
Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “_” ____ 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методології і технології наукових досліджень
Рівень вищої освіти	магістр
Викладач (-і)	Ворощук Оксана Дмитрівна
Контактний телефон викладача	0342570005
Е-mail викладача	oksanavorochshuk@ gmail.com
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	90
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	відповідно до графіку індивідуальних консультацій, що розміщений на інформаційному стенді кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальна дисципліна “Методологія і технологія наукових досліджень” спрямована на формування у студентів системи знань з інтерпретації теоретичних основ науки, методологічних параметрів наукових досліджень, генерування й ідентифікації наукових ідей, категоріального апарату наукових досліджень, організаційного й інформаційного забезпечення наукових досліджень, специфіки методичного інструментарію та особливостей його застосування, презентації результатів наукових досліджень, ефективності науково-дослідної роботи, ідентифікації навчально-виховного процесу, спектру методів навчання, методології викладання облікових дисциплін. що пов'язані з науковою та практичною професійною діяльністю в сфері психології, соціальної роботи та соціальної педагогіки.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни “Методологія наукових досліджень” є ознайомлення студентів з сучасними методологічними концепціями, з основами методології наукового пізнання та з методикою наукових досліджень; формування цілісного уявлення про науково-дослідницький процес; освоєння навиків формування і використання усвідомленої методологічної позиції наукового дослідження; вдосконалення вмінь у пошуку, доборі й опрацюванні наукової інформації, у точному формулюванні мети, завдань і висновків дослідження.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Інтегральні – здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі соціальної роботи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. Загальні – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт Здатність генерувати нові ідеї (креативність). Спеціальні (фахові, предметні) компетентності - здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук, у тому числі методи математичної статистики та кількісні соціологічні методи, стосовно завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи; здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації; здатність упроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність.</p>	
5. Організація навчання курсу	
Обсяг курсу	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12

семінарські заняття / практичні / лабораторні			18		
самостійна робота			60		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
1	Соціальна робота	1	нормативний		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Наука як сфера людської діяльності. Поняття про науку. Наукова комунікація. Наукова школа. Науково-дослідницька	Лекція, практичне заняття	[1,2,3,5,6,8,9,11,12,14]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуват	3 бали	До наступного заняття за розкладом
Тема 2. Організація наукових досліджень. Поняття, особливості, цілі та завдання науково-дослідної роботи. Вибір теми дослідження та розробка робочої гіпотези. Основні форми наукових досліджень. Керівництво, планування та облік науково-дослідної роботи.	Лекція, практичне заняття	[3,8,14]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	3 бали	До наступного заняття за розкладом
Тема 3. Психологія і технологія наукової творчості. Основи наукової організації дослідного процесу. Організація творчої діяльності. Психологія наукової творчості. Організація праці науковця та її планування. Робочий день науковця. Робоче місце науковця.	Лекція, практичне заняття	[3]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	3 бали	До наступного заняття за розкладом

Оргтехніка, технічні засоби наукової діяльності. Ділове спілкування. Ділове листування. Ділова розмова по телефону.					
Тема 4. Методологія та методи наукового дослідження. Методологія дослідження. Фундаментальна, або філософська, методологія. Загальнонаукова методологія. Конкретно наукова методологія. Методи і техніка дослідження. Використовування методів наукового пізнання. Методи теоретичних досліджень: аналітичні методи досліджень, аналітично- експериментальні методи досліджень, імовірнісно- статистичні методи, методи системного аналізу. Методика експериментальних досліджень: оцінка характеристик змінних об'єкту, кореляційний аналіз дослідних даних, апроксимація дослідних даних. Пошук, накопичення та обробка наукової інформації.	Лекція, практичне заняття	[1,3,8,9,10,13,14]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, пройти тести	8 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 5. Підготовка дипломної (магістерської) роботи.	Лекція, практичне заняття	[1,8,9,14]	Опрацювати лекційний матеріал, підготувати індивідуальне	8 балів	До наступного заняття за розкладом

Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження. Вимоги до магістерської роботи. Технологія підготовки магістерської роботи. Захист дипломної роботи.			завдання		
Тема 6. Підготовка до написання дисертації та вимоги до її змісту і структури. Загальні вимоги до дисертації. Структура дисертації. Загальні вимоги до оформлення дисертації. Порядок захисту дисертації.	Лекція, практичне заняття	[1,3,14]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	3 бали	До наступного заняття за розкладом
Тема 7. Робота над публікаціями, рефератами і доповідями. Наукова публікація: поняття, функції, основні види. Мінімальна кількість та обсяг публікацій здобувача. Наукова монографія. Наукова стаття. Тези наукової доповіді (повідомлення). Методика підготовки та оформлення публікації. Техніка написання тексту. Реферат. Доповідь (повідомлення)	Лекція, практичне заняття	[7,9,14]	Опрацювати лекційний матеріал, підготувати індивідуальне завдання	14 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 8. Ефективність наукових досліджень: критерії та проблеми оцінки.	Лекція, практичне заняття	[4,8]	Опрацювати лекційний матеріал, пройти тести	8 балів	До наступного заняття за розкладом

<p>Особливості та проблеми оцінки ефективності науково-дослідних робіт. Економічна ефективність наукових досліджень. Резерви та шляхи підвищення ефективності наукових досліджень. Впровадження наукових досліджень.</p>						
6. Система оцінювання курсу						
<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Види контролю: поточний, підсумковий. Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, підготовка творчих завдань. Форма контролю: екзамен. Оцінювання здійснюється за національною та ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт „9.3. Види контролю" Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДЗВО «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»). Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з дисципліни здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою. Він складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 50 балів (робота на практичних, лабораторних і лекційних заняттях – 30, самостійна робота – 10 виконання індивідуального заняття – 10;), і рейтингу з атестації (екзамен) – 50 балів. Загальні 100 балів включають: 35 балів за семінарські заняття; 15 балів за самостійну роботу; 50 балів за екзамен.</p>					
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань і завдань ККР.</p>					
<p>Семінарські заняття</p>	<p>Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни</p>					
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Виконання усіх передбачених форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для допуску до іспиту з курсу - 25 .</p>					
7. Політика курсу						

Курс передбачає роботу в команді. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані в становлений термін. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентують виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача. Під час роботи над проектом не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими оригінальними.

8. Рекомендована література

Основна література

1. Баскаков А. Я., Туленков Н. В. Методология научного исследования: Учеб. пособие. – К.: МАУП, 2002. – 216 с.
2. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: Підручник. – К.: АБУ, 2002. – 480 с.
3. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень: навчальний посібник. – Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2016. – 260 с.
4. Головатий М. Ф. Навчи себе сам. – К.: МАУП, 2002. – 120 с.
5. Дейниченко Г.В., Постнов Г.М. Методологія і організація наукових досліджень: навчальний посібник. – Харків: Вид-во ХДУХТ, 2014. – 115 с.
6. Єріна А. М., Захожай В. Б., Єрін Д. Л. Методологія наукових досліджень: Навч. посіб. – К.: Центр навч. літ., 2004. – 212 с.
7. Клименюк О.В. Технологія наукового дослідження: підручник. – Київ- Ніжин: ТОВ Вид-во "Аспект-Поліграф", 2006. – 308 с.
8. Колесников О.В. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. 2-ге вид. випр. та доп. – Київ: ЦУЛ, 2011. – 144 с.
9. Кохановский В. П. Философия и методология науки: Учебник для высш. учеб. завед. – Ростов-н/Д: Феникс, 1999. – 576 с.
10. Краус Н.М. Методологія та організація наукових досліджень: навчально- методичний посібник. – Полтава: Оріяна, 2012. – 183 с.
11. Мельниченко О.А. Методологія організації наукових досліджень: конспект лекцій. – Харків: ФО-П Леонов Д.С., 2016. – 27 с.
12. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник / [В.М. Михайлова та ін.]. – Харків: Вид-во ХДУХТ, 2014. – 220 с.
13. Мокін Б.І., Мокін О.Б. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник. – Вінниця: Вид-во ВНТУ, 2014. – 180 с.
14. Наринян А.Р., Поздеев В.А. Основы научных исследований: учебное пособие. – Киев: Изд-во Европ. ун-та, 2002. – 109 с.
15. Основи наукових досліджень: організація наукових досліджень: конспект лекцій / [уклад. Н.І. Бурау]. – Київ: Вид-во НТУУ "КПІ", 2007. – 33 с.
16. Павленок П. Д. О понятийно-категориальном аппарате социологии // Социол. исслед. – 2003. – № 4. – С. 19–24.
17. Пилипчук М.І., Григор'єв А.С., Шостак В.В. Основи наукових досліджень. – Київ: Знання, 2007. – 270 с.
18. Пілюшенко В. Л., Шкрабак І. В., Словенко Е. І. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення: Навч. посіб. – К.: Лібра, 2004. – С. 310–329.
19. Рассоха І.М. Методологія та організація наукових досліджень: конспект лекцій. – Харків: Вид-во ХНАМГ, 2011. – 76 с.
20. Словник соціологічних і політологічних термінів: Довідкове вид. / Укл. В. І. Астахова, В. І. Даниленко, А. І. Панов та ін. – К.: Вища шк., 1993. – 142 с.
21. Социальная философия: Словарь / В. Е. Кемеров, Т. Х. Керимов. – М.: Акад. Проект, 2003. – 560 с.
22. Социология: Энциклопедия / Сост. А. А. Грицанов, В. Л. Абушенко, Г. М. Евельнин. – Минск: Книжный Дом, 2003. – 1312 с.
23. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень: Підручник. – К.: Знання, 2005. – 310 с.

24. Стеченко Д.М., Чмир О.С. Методологія наукових досліджень. – Київ: Знання, 2007. – 317 с.
 25. Фаренік С.А. Логіка і методологія наукового дослідження. – Київ: Вид-во УАДУ, 2000. – 338 с.
 26. Філософія: Навч. посіб. / І. Ф. Надольний, В. П. Андрущенко, І. В. Бойченко та ін.; За заг. ред. І. Ф. Надольного. – К.: Вікар, 1997. – 584 с.
 27. Філософський енциклопедичний словник / Голов. ред. В. І. Шинкарук. – К.: Абрис, 2002. – 742 с.
 28. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. – Київ: ВД Слово, 2003. – 240 с.
 29. Чмиленко Ф.О., Жук Л.П. Методологія та організація наукових досліджень: посібник. – Дніпропетровськ: РВВ ДНУ, 2014. – 48 с.
 30. Швець Ф.Д. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник. – Рівне: Вид-во НУВГП, 2016. – 151 с.
 31. Шумилина Т.Н. Методология и организация научных исследований: курс лекций. – Севастополь: Изд-во СевНТУ, 2010. – 32 с.
 32. Юринець В.Є. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник. – Львів: Вид-во ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 178 с.
 33. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / І. С. Добронравова, О. В. Руденко, Л. І. Сидоренко та ін. ; за ред. І. С. Добронравової (ч. 1), О. В. Руденко (ч. 2). – К. : ВПЦ "Київський університет", 2018. – 607 с.
 34. Рекомендації до написання та оформлення курсових, дипломних та магістерських робіт із соціальної педагогіки (методичні рекомендації для викладачів та студентів спеціальності «Соціальна педагогіка»)/ уклад. О.Д. Ворошук, Б. І. Ковбас, Г. І. Лемко, Г. Й. Михайлишин. – Івано-Франківськ: видавець Третяк І. Я., 2011. – 44 с.
- Допоміжна література
1. Бевзенко Л. Д. Социальная самоорганизация. Синергетическая парадигма: возможности социальных интерпретаций. – К., 2002. – 438 с.
 2. Бритков В. Б., Дубовский С. В. Информационные технологии в национальном и мировом развитии // Общественные науки и современность. – 2000. – № 1. – С. 146–150.
 3. Домбровська С.М. Технологія захисту дисертацій. – Харків: Вид-во НУЦЗУ, 2017. – 190 с.
 4. ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. – Київ: ДП "УкрНДНЦ", 2016. – 20 с.
 5. Дубас О. П. Інформаційний розвиток сучасної України у світовому контексті: Моногр. – К.: Генеза, 2004. – 208 с.
 6. Лайон Девід. Інформаційне суспільство: проблеми та ілюзії // Сучасна зарубіжна соціальна філософія. – К., 1996. – С. 362–380.
 7. Літнарівч Р.М. Основи наукових досліджень. Дисертація на здобуття наукового ступеня: навчальний посібник. – Рівне: Вид-во МЕНУ, 2010. – 60 с.
 8. Меерович М. И., Шрагина Л. И. Технология творческого мышления: Практ. пособие. – Минск: Харвест; М.: А.С.Т., 2000. – 432 с.
 9. Мей К. Інформаційне суспільство. Скептичний погляд: Пер. з англ. – К.: К.І.С., 2004. – 220 с.
 10. Методологія наукових досліджень з державного управління: хрестоматія / упоряд.: С.В. Загороднюк, О.Л. Євмешкіна, В.В. Лещенко; за заг. ред. К.О. Ващенка. Київ: – Вид-во НАДУ, 2014. – 180 с.
 11. Методологія системного підходу та наукових досліджень: опорний конспект лекцій / [уклад. Н.В. Фоміцька]. – Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2015. – 60 с.
 12. Наукові дослідження в галузі державного управління: навчальний посібник/ [авт.-упоряд.: О.Ю. Оболенський, М.К. Орлатий, Ю.П. Сурмін та ін.]. – Київ: Вид-во НАДУ, 2008. – 224 с.

13. Оноприенко В.И., Малицкий Б.А., Соловьев В.П. Методологические вопросы науковедения. – Киев: УкрИНТЭИ, 2001. – 332 с.
14. Проскурин С. А. Глобализация как фактор поляризации современного мира // Соц.-гуманитар. знание. – 2001. – № 4. – С. 41–65.
15. Сисоева С.О., Кристопчук Т.Є. Методологія науково-педагогічних досліджень: підручник. – Рівне: Волинські обереги, 2013. – 360 с.

Викладач Ворощук О. Д.